

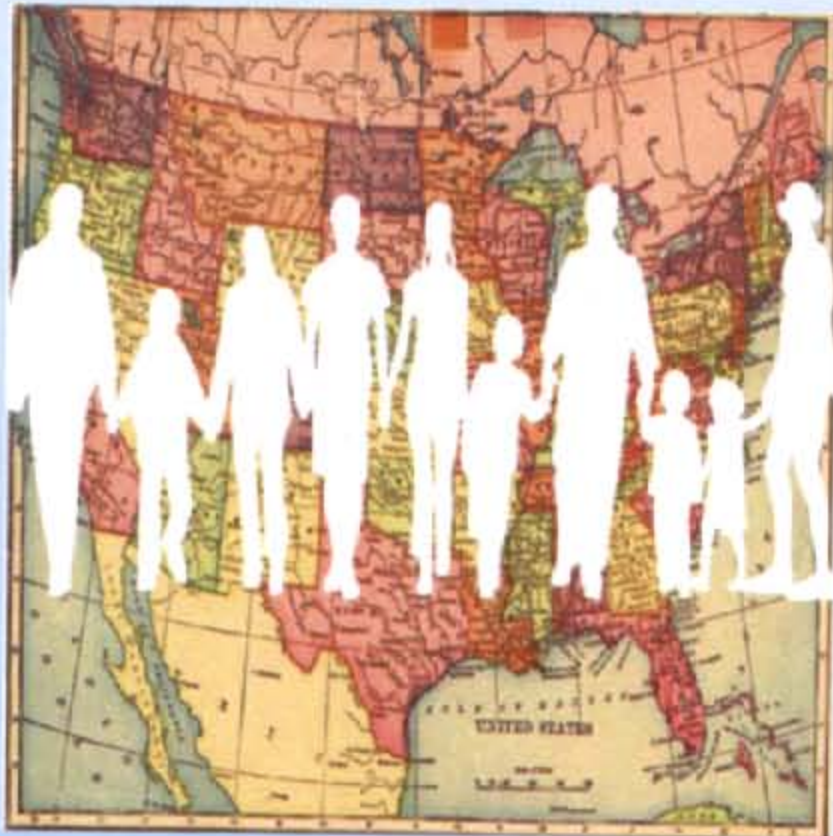

เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา Research and Development Newsletter

ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๕๖ ประจำเดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๐

งานวิจัยและพัฒนา

- การขจัดอุปสรรคกฏหมาย สภาผู้แทนราษฎร
- อุตสาหกรรมผู้นำในการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เขื่อนลัด

บทความที่น่าสนใจ

- การวิจัยในมนุษย์
- สถานะน้ำ
- หัวเราะตลอดอายุ
- แกรววานไทย

“ข้อมูลมาตรฐาน วิชาการก้าวไกล รัฐสภาไทยก้าวหน้า”

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

เอกสารข่าวงานวิจัยและพัฒนา

Research and Development Newsletter

ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๕๖

ประจำเดือนเมษายน ๒๕๕๐

ที่ปรึกษา

นายจเร พันธุ์เปรื่อง

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นางวิจิตรา วัชรภรณ์

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

บรรณาธิการบริหาร

นางสาวจิรพรรณ กาญจนอุดม

ผู้อำนวยการกลุ่มงานวิจัยและพัฒนา

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร
ด้านการวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้
ให้แก่บุคคลในวงงานรัฐสภา อันเป็นประโยชน์ต่อ
การปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติ

กองบรรณาธิการ

นางสาวอุษา	โมฆิตตระกูล
นางสิวาพร	สุขเอียด
นางสาวพจนา	ธีรภรณ์
นางสาวนารีลักษณ์	ศิริวรรณ
นายจันทมร	สีหาบุญลี
นางสาวปิยะวรรณ	ปานโต
นางสาววิมลรักษ์	ศานติธรรม
นางสาวปรียวรรณ	สุวรรณสุนัย
นางสาวอัญชลี	จวงจันทร์

บรรณาธิการ

นายจันทมร สีหาบุญลี

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา
สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๖๗ - ๘
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๖๒

ผู้จัดทำ

นางสาวธัญญา หาเรือนศรี

ฝ่ายเผยแพร่

นางศศิภา พลอยเสงี่ยมพงษ์

LIART

บทบรรณาธิการ

เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนาฉบับที่ ๕๖ ประจำเดือนเมษายน ๒๕๕๐ นี้ งานวิจัยและพัฒนานำเสนอผลงานการศึกษาวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ๒ เรื่อง คือ การปฏิรูประบบกรรมาธิการ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้วิจัยคือ นายทรงศักดิ์ ทองศรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์ ๖ สมัย และ อัครลักษณ์ผู้นำในการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ ผู้วิจัย คือ นายเทียนชัย ศศิศาสตร์ ผู้อำนวยการกองช่างสุขาภิบาล เทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี บทความที่น่าสนใจ ได้นำเสนอความรู้พื้นฐานด้านการวิจัยในมนุษย์ ซึ่งกระบวนการวิจัยในลักษณะนี้เป็นกระบวนการวิจัยที่ค่อนข้างใหม่สำหรับสังคมไทย ในขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติการวิจัยในมนุษย์ พ.ศ..... อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาก่อนเสนอเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา ส่วนสาระนำรู้ประจำเดือนนี้นำเสนอเรื่อง แรงงานไทย และเรื่อง หัวเราะลดอายุ ซึ่งทั้งสองเรื่องนี้ล้วนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเป็นอยู่และความมั่นคงของมนุษย์ โดยเรื่องแรกได้กล่าวถึงภาวะแรงงานไทยที่กำลังเป็นปัญหาของสังคมและต้องได้รับการแก้ไขให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลง ส่วนเรื่องที่สองกล่าวถึง ภาวะสุขภาพของมนุษย์ที่เป็นผลดีจากการหัวเราะ แวดวงนักวิจัยในฉบับนี้นำเสนอประวัติโดยสังเขปของนักวิจัยที่เชี่ยวชาญด้านการบริหารรัฐกิจ การบริหารและปกครองท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรทัย ก๊กผล อาจารย์สาขาบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีทั้งผลงานด้านการวิจัยในรูปแบบของหนังสือและบทความทางวิชาการ และปิดท้ายวิจัยในฉบับประจำเดือนเมษายนนี้ เสนอประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการอ่านหนังสือในหมู่เด็กและเยาวชนไทย ที่มีจำนวนลดน้อยลงจนอาจจะส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคตได้

กองบรรณาธิการ

สารบัญ

	หน้า
งานวิจัยและพัฒนา	
● การปฏิรูประบบกรรมการ สภาผู้แทนราษฎร สิวพร สุขเอียด	๑
● อัตลักษณ์ผู้นำในการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ จันทมร สีหาบุญลี	๑๐
บทความที่น่าสนใจ	
● การวิจัยในมนุษย์ จันทมร สีหาบุญลี	๑๖
สารความรู้	
● แรงงานไทย นารีลักษณ์ ศิริวรรณ	๒๐
● หัวเราะลดอายุ อัญชลี จวงจันทร์	๒๒
เปิดโลกกว้างด้วยศัพท์วิจัย	
● การวิจัยเชิงทดลอง (Experiment Research) อัญชลี จวงจันทร์	๒๕
แวดวงนักวิจัย	
● ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรทัย ก๊กผล ปรียารรณ สุวรรณสุนัย	๒๘
ปิดท้ายวิจัย	
● การอ่านหนังสือในหมู่เด็กและเยาวชนไทย บรรณาธิการ	๓๑

งานวิจัยและพัฒนา

การปฏิรูประบบกรรมการสภาผู้แทนราษฎร

วิจัยโดย นายทรงศักดิ์ ทองศรี

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ระบบกรรมการเป็นกลไกสำคัญในกระบวนการทำงานของรัฐสภา และเป็นองค์กรหลักของสภาในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของสภา หรือตามที่สภามอบหมาย ซึ่งอำนาจหน้าที่หลักของคณะกรรมการมี ๓ ประการสำคัญ คือ การพิจารณาร่างกฎหมาย การติดตามตรวจสอบการบริหารงานของรัฐบาล และการปฏิบัติงานตามที่สภามอบหมาย

จากการศึกษาพัฒนาการของระบบการเมืองไทยที่ผ่านมาพบว่า การดำเนินงานของฝ่ายนิติบัญญัติขาดความต่อเนื่อง สืบเนื่องมาจากความเคลื่อนไหวทางการเมืองของฝ่ายบริหาร หรือกลุ่มพลังอำนาจในสังคม ที่กลายเป็นปัญหาสำคัญของฝ่ายนิติบัญญัติไทย และได้กลายเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมทางการเมืองของบุคลากรในฝ่ายนิติบัญญัติ อันได้แก่ คณะกรรมการคณะต่าง ๆ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นย่อมเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองของไทยทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยองค์การที่ทำหน้าที่ควบคุมฝ่ายบริหารตามวิธีการปกติแบบเดิมยังไม่มีสมรรถนะสูงพอต่อการควบคุมตรวจสอบมิให้ฝ่ายบริหารใช้อำนาจเกินขอบเขต หรือใช้อำนาจไปในทางที่ผิดได้ ดังนั้นเพื่อให้การปฏิรูประบบกรรมการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมฝ่ายบริหารดังกล่าว ตลอดจนสามารถแก้ไขปรับปรุงปัญหาของสังคมไทย อันเกิดมาจากการใช้อำนาจที่เกินขอบเขตของฝ่ายบริหารที่เรื้อรังมานาน และเป็นการเสริมสร้างสมรรถนะขององค์กรทางการเมืองของประชาชนให้มีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้น รวมทั้งให้เกิดความต่อเนื่องในการเป็นสถาบันหลักในการพัฒนาการเมืองของไทยต่อไป ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องการปฏิรูประบบกรรมการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อแสวงหาแนวทางในการปฏิรูปการบริหารการเมืองของไทยภายใต้ระบบกรรมการดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ในการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิรูประบบกรรมการสภาผู้แทนราษฎร มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อศึกษาระบบกรรมการสภาผู้แทนราษฎร ด้านที่มาของคณะกรรมการ โครงสร้างของคณะกรรมการ ชีตความสามารถของคณะกรรมการ ระบบช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ และมาตรการบังคับตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

LIART

๒. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ สภาผู้แทนราษฎรในการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร และพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่

๓. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระบบกรรมการในด้านที่มาของคณะกรรมการ โครงสร้างของคณะกรรมการ ชีตความสามารถของคณะกรรมการ ระบบช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน และมาตรการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ สภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย ด้านการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร และด้านการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่

ขอบเขตของการศึกษา

๑. พิจารณาสถานเหตุที่ควรมีการปฏิรูปการเมือง ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พิจารณาถึงปัญหาอุปสรรคของการบริหารการเมือง เพื่อแสวงหาแนวทางการดำเนินการ เพื่อพัฒนาระบบกรรมการให้มีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒. ทำการศึกษาจากแนวคิดของนักวิชาการ เพื่อหาข้อสรุปและประยุกต์กรอบแนวคิดในการศึกษาการบริหารการเมืองตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

วิธีการศึกษาวิจัย

๑. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาเอกสาร การทบทวนวรรณกรรม และการจัดประเภทของข้อมูลการศึกษาวิจัยต่าง ๆ (Typological Studies) อันประกอบด้วยข้อมูลภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ โดยมีแหล่งที่มาของข้อมูล ได้แก่ หนังสือ เอกสาร บทความงานวิจัย วิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

๒. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งดำรงตำแหน่งในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ จำนวน ๕๐๐ คน และบุคคลที่ช่วยดำเนินงานของคณะกรรมการ สภาผู้แทนราษฎร ๓๐๐ คน รวมทั้งสิ้น ๘๐๐ คน

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งกรอบสมมติฐานในการศึกษาวิจัยไว้ ๕ ประการคือ

สมมติฐานที่ ๑ การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย มีความสัมพันธ์กับที่มาของคณะกรรมการ

สมมติฐานที่ ๒ การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างของคณะกรรมการ

LIART

สมมติฐานที่ ๓ การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร มีความสัมพันธ์กับขีดความสามารถของคณะกรรมการธิการ

สมมติฐานที่ ๔ การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย มีความสัมพันธ์กับระบบช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน

สมมติฐานที่ ๕ การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร มีความสัมพันธ์กับมาตรการบังคับตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธิการ

สรุปผลการศึกษาวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเคยเป็นกรรมการสภาผู้แทนราษฎร ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๗ และในการทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธิการ สภาผู้แทนราษฎร โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคัล (Canonical Correlation) ผลการศึกษาวิจัยสามารถตอบสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ การบริหารการเมืองด้านที่มาจากคณะกรรมการธิการ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธิการ

๑.๑ การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย มีความสัมพันธ์กับที่มาของคณะกรรมการธิการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกับประเด็นที่ว่า ที่มาของคณะกรรมการธิการมีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย โดยประสิทธิผลการทำงานของคณะกรรมการธิการ ด้านการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย มีความเกี่ยวข้องกับที่มาของคณะกรรมการ ๒ ประการ คือ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๘๙ มาตรา ๑๙๕ และมาตรา ๑๐๗ และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๘๐ และ ข้อ ๘๑ ในด้านการคัดเลือกคุณสมบัติ บทบาท อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการดังกล่าว โดยที่มาของคณะกรรมการ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการด้านการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย

๑.๒ การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร มีความสัมพันธ์กับที่มาของคณะกรรมการธิการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกับประเด็นที่ว่า ที่มาของคณะกรรมการธิการมีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร โดยประสิทธิผลการทำงานของคณะกรรมการด้านการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร มีความเกี่ยวข้องกับที่มาของคณะกรรมการในด้านการคัดเลือกคุณสมบัติ บทบาทและอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการดังกล่าว โดยที่มาของคณะกรรมการ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการด้านการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร

๑.๓ การพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับที่มาของคณะกรรมการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกับประเด็นที่ว่า ที่มาของคณะกรรมการ มีความสัมพันธ์กับการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ โดยประสิทธิผลการทำงานของคณะกรรมการด้านการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ มีความเกี่ยวข้องกับที่มาของคณะกรรมการ ๒ ประการ คือ บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔ ในด้านการคัดเลือกคุณสมบัติ บทบาทและอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการดังกล่าว โดยที่มาของคณะกรรมการ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการด้านการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่

สมมติฐานที่ ๒ การบริหารการเมืองด้านโครงสร้างของคณะกรรมการ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

๒.๑ การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างของคณะกรรมการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นสอดคล้องกับประเด็นที่ว่า โครงสร้างของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย โดยประสิทธิผลการทำงานของคณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย มีความเกี่ยวข้องกับโครงสร้างของคณะกรรมการ ๔ ประการ คือ กรรมการ ประธานกรรมการ และตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมการ คณะทำงานของคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่กรรมการ และสำนักกรรมการ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างของกรรมการ ดังนั้น จากความสัมพันธ์ข้างต้น จึงสามารถสรุปเป็นประเด็น คือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การปรับปรุงโครงสร้างของคณะกรรมการ จะสามารถทำให้คณะกรรมการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ด้านการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๒ การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างของคณะกรรมการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นสอดคล้องกับประเด็นที่ว่า โครงสร้างของคณะกรรมการ อันประกอบด้วย กรรมการ ประธานกรรมการ และตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมการ คณะทำงานของคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่กรรมการ และสำนักกรรมการ มีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎร เพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การปรับปรุงโครงสร้างของคณะกรรมการจะเป็นผลให้การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรในการควบคุมฝ่ายบริหารมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๓ การพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างของคณะกรรมการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นสอดคล้องกับประเด็นที่ว่า โครงสร้างของคณะกรรมการ อันประกอบด้วย กรรมการ ประธานกรรมการ และตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมการ คณะทำงานของคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่และสำนักกรรมการ มีความสัมพันธ์กับการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ควรปรับปรุงโครงสร้างของคณะกรรมการ เพื่อให้การพิจารณาสอบสวนเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สมมติฐานที่ ๓ การบริหารการเมืองด้านขีดความสามารถของกรรมการ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

๓.๑ การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย มีความสัมพันธ์กับขีดความสามารถของกรรมการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกับประเด็นที่ว่า ขีดความสามารถของกรรมการใน ๒ ประการคือ คุณสมบัติของกรรมการ และความเป็นอิสระทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง กับประเด็นที่ว่า ความรู้ความสามารถของบุคคล รวมถึงความสนใจ และประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า พรรคการเมืองควรมีการแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคไปดำรงตำแหน่งกรรมการในแต่ละคณะอย่างทั่วถึง และพรรคการเมืองควรมีการปรับปรุงการแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยยึดถือความอาวุโสทางการเมือง นอกจากนี้ความเป็นอิสระทางการเมือง กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในประเด็นที่ว่า การสังกัดพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย ในฐานะกรรมการ รวมทั้งกรรมการที่สังกัดพรรคการเมืองฝ่ายที่เป็นรัฐบาล จะปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือแนวนโยบายของรัฐบาลเป็นสำคัญ

๓.๒ การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร มีความสัมพันธ์กับขีดความสามารถของกรรมการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับประเด็นที่ว่า ขีดความสามารถของกรรมการใน ๒ ประการคือ คุณสมบัติของกรรมการ และความเป็นอิสระทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งกับประเด็นที่ว่า ความรู้ความสามารถของบุคคล รวมถึงความสนใจ และประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎร เพื่อควบคุมฝ่ายบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า พรรคการเมืองควรมีการแต่งตั้ง

ตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคไปดำรงตำแหน่งกรรมการในแต่ละคณะอย่างทั่วถึง และพรรคการเมืองควรมีการปรับปรุงการแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยยึดถือความอาวุโสทางการเมือง นอกจากนี้ ความเป็นอิสระทางการเมือง กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในประเด็นที่ว่า การสังกัดพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหารในฐานะกรรมการ รวมทั้งกรรมการที่สังกัดพรรคการเมืองฝ่ายที่เป็นรัฐบาล จะปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือแนวนโยบายของรัฐบาลเป็นสำคัญ

๓.๓ การพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับขีดความสามารถของกรรมการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นสอดคล้องกับประเด็นที่ว่า ขีดความสามารถของกรรมการ มีความสัมพันธ์กับการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ โดยประสิทธิผลการทำงานของคณะกรรมการ ด้านการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่มีความเกี่ยวข้องกับขีดความสามารถของกรรมการ ใน ๒ ประการคือ คุณสมบัติของกรรมการ และความเป็นอิสระของกรรมการ โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งกับประเด็นที่ว่า ความรู้ความสามารถของบุคคล รวมถึงความสนใจ และประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้คณะกรรมการด้านการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า พรรคการเมืองควรมีการแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคไปดำรงตำแหน่งกรรมการในแต่ละคณะอย่างทั่วถึง และพรรคการเมืองควรมีการปรับปรุงการแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยยึดถือความอาวุโสทางการเมือง นอกจากนี้ ความเป็นอิสระทางการเมือง กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในประเด็นที่ว่า การสังกัดพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีผลต่อการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ ในฐานะกรรมการ รวมทั้งกรรมการที่สังกัดพรรคการเมืองฝ่ายที่เป็นรัฐบาล ควรปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือแนวนโยบายของรัฐบาลเป็นสำคัญ

สมมติฐานที่ ๔ การบริหารการเมืองด้านระบบช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

๔.๑ การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย มีความสัมพันธ์กับระบบช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นสอดคล้องกับประเด็นที่ว่า ระบบช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย โดยประสิทธิผลการทำงานของคณะกรรมการด้านการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย มีความเกี่ยวข้องกับระบบช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงานใน ๔ ประการคือ คณะทำงานของคณะกรรมการ งบประมาณระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงระบบช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน ดังนั้นจากความสัมพันธ์ข้างต้น จึงสามารถสรุปเป็น

ประเด็นที่สำคัญ คือ การปรับปรุงระบบช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ จะทำให้คณะกรรมการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ด้านการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔.๒ การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร มีความสัมพันธ์กับระบบช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกับประเด็นที่ว่า ระบบช่วยสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร โดยประสิทธิผลการทำงานของคณะกรรมการด้านการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร มีความเกี่ยวข้องกับระบบช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการใน ๔ ประการคือ คณะทำงานของคณะกรรมการ งบประมาณ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงระบบช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการด้านการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎร เพื่อควบคุมฝ่ายบริหารมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔.๓ การพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับระบบช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกับประเด็นที่ว่า ระบบช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ โดยประสิทธิผลการทำงานของคณะกรรมการด้านการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับระบบช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการใน ๔ ประการคือ คณะทำงานของคณะกรรมการ งบประมาณ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงระบบช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการด้านการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สมมติฐานที่ ๕ การบริหารการเมืองด้านมาตรการบังคับตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

๕.๑ การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย มีความสัมพันธ์กับมาตรการบังคับตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นสอดคล้องกับประเด็นที่ว่า มาตรการบังคับตามอำนาจหน้าที่ของกรรมการ มีความสัมพันธ์กับสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย โดยประสิทธิผลการทำงานของคณะกรรมการด้านการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย มีความเกี่ยวข้องกับมาตรการบังคับตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการใน ๒ ประการคือ มาตรการบังคับในการเชิญบุคคลหรือเรียกเอกสาร และผลการปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับ

LIART

ประเด็นที่ว่า การสร้างมาตรการบังคับในการเชิญบุคคลหรือเรียกเอกสารและเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาแล้ว โดยมีมติใด ๆ ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ จะทำให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕.๒ การสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร มีความสัมพันธ์กับมาตรการบังคับตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกับประเด็นที่ว่า มาตรการบังคับตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ โดยประสิทธิผลการทำงานของคณะกรรมการด้านการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร มีความเกี่ยวข้องกับมาตรการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการด้านการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร มีความเกี่ยวข้องกับมาตรการบังคับตามอำนาจหน้าที่ในการเชิญบุคคลหรือเรียกเอกสาร และผลการปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับประเด็นที่ว่า การสร้างมาตรการบังคับในการเชิญบุคคลหรือเรียกเอกสาร และเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาแล้ว โดยมีมติใด ๆ ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ จะทำให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕.๓ การพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับมาตรการบังคับตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกับประเด็นที่ว่า มาตรการบังคับตามอำนาจหน้าที่ของกรรมการ มีความสัมพันธ์กับการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ โดยประสิทธิผลการทำงานของคณะกรรมการด้านการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ มีความเกี่ยวข้องกับมาตรการบังคับตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการใน ๒ ประการ คือ มาตรการบังคับในการเชิญบุคคลหรือเรียกเอกสาร และผลการปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับประเด็นที่ว่า การสร้างมาตรการบังคับในการเชิญบุคคลหรือเรียกเอกสาร และเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาแล้ว โดยมีมติใด ๆ ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ จะทำให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษา เรื่อง การปฏิรูประบบกรรมการ สภาผู้แทนราษฎร ได้มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

๑. บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในเรื่องเกี่ยวกับ ที่มา โครงสร้าง และบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ สภาผู้แทนราษฎร ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ ควรมีความชัดเจน และสอดคล้องกับรูปแบบและโครงสร้างการปฏิบัติงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะเจ้าหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของฝ่ายนิติบัญญัติ โดยการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนวิธีการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของฝ่ายนิติบัญญัติให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

LIART

๒. ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการสามัญคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่เป็นฝ่ายกลั่นกรองเรื่องที่จะนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการก่อน ทั้งนี้เพื่อป้องกันปัญหาการซ้ำซ้อนที่อาจจะเกิดขึ้น เนื่องจากการร้องเรียนกรณีปัญหาที่เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการนั้น มีหลายช่องทางหรือหลายคณะที่มีลักษณะงานที่ใกล้เคียงกัน และจะทำให้การพิจารณากรณีปัญหาที่มีความรวดเร็วและทันต่อสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้น

๓. ควรกำหนดกระบวนการตรวจสอบของคณะกรรมการให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น โดยเพิ่มบทบาทของคณะกรรมการในการพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชันของฝ่ายบริหารให้สิ้นสุดในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการนอกที่ประชุมสภา และรายงานต่อที่ประชุมสภาเหมือนกับองค์กระอี่สระอื่น ๆ

๔. ควรมีการกำหนดบทลงโทษอย่างเป็นรูปธรรม กับหน่วยงานภาครัฐหรือผู้ที่ต้องเข้ามาชี้แจงต่อที่ประชุมพิจารณาของคณะกรรมการ ในกรณีไม่ให้ความร่วมมือ หรือไม่มาประชุมชี้แจงตามกำหนดนัดหมาย นอกจากนี้ควรกำหนดค่าตอบแทนและค่าเดินทางให้กับผู้ที่เข้ามาชี้แจงต่อที่ประชุมของคณะกรรมการ ในกรณีที่หน่วยงานหรือผู้ชี้แจงนั้นอยู่ต่างจังหวัด

๕. ควรสร้างเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้อยู่ในระดับขั้นสูง โดยสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ข้อมูลของหน่วยงานอื่นได้ตามต้องการ เพื่อนำข้อมูลประกอบการปฏิบัติงานศึกษาหาข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรดำเนินการศึกษาปัจจัยประกอบต่าง ๆ ของระบบกรรมการในรายย่อยเป็นประเด็น ๆ ไปอย่างเจาะลึก ตามปัจจัยสำคัญของการศึกษาดังนี้

๑. กรณีการศึกษาการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละด้าน เช่น กรณีการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อตรากฎหมาย กรณีการสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร และกรณีพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่

๒. กรณีศึกษาการบริหารการเมืองของคณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละด้าน เช่น กรณีที่มาของคณะกรรมการ กรณีโครงสร้างของคณะกรรมการ กรณีขีดความสามารถของกรรมการ กรณีระบบช่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน และกรณีมาตรการบังคับตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

เรียบเรียงโดย สิวาพร สุขเอียด

เอกสารอ้างอิง

ทรงศักดิ์ ทองศรี. (๒๕๔๙). การปฏิรูประบบกรรมการ สภาผู้แทนราษฎร. กรุงเทพฯ : สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.

LIART

อัตลักษณ์ผู้นำในการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ

วิจัยโดย เทียนชัย ศศิศาสตร์

บทนำ

สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดให้ทุกองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชนให้ มุ่งสู่การพัฒนาเพื่อเป็นองค์กรแห่งความเป็นเลิศ ดังนั้น ในฐานะที่เทศบาลซึ่งเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดในกระบวนการปกครองแบบประชาธิปไตยขององค์กรหนึ่ง จึงมีความ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศเช่นกัน และการที่เทศบาลมีภารกิจต้องบริการประชาชนใน เขตพื้นที่รับผิดชอบให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ จึงควรรียดแนวทางของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อองค์กรที่เป็นเลิศ ประกอบด้วย การนำองค์กร การ วางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นประชาชน การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นทรัพยากร บุคคล การจัดการกระบวนการ และผลลัพธ์ทางการบริหาร (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, ๒๕๔๘, หน้า ๑๗) ในขณะเดียวกันก็พบว่าในการบริหารงานเทศบาลนั้น กลไกสำคัญที่จะนำภารกิจของเทศบาลไป ถึงเป้าหมายที่เป็นเลิศได้อย่างสำคัญยิ่ง คือ ผู้บริหารเทศบาล หรือนายกเทศมนตรี ซึ่งมีความจำเป็นอย่าง ยิ่งที่เทศบาลต้องมีผู้นำที่มีอัตลักษณ์ความเป็นผู้นำที่พึงประสงค์ มีคุณสมบัติเฉพาะที่มีความสามารถในการ นำเทศบาลไปในทิศทางที่ต้องการ ประกอบด้วย อัตลักษณ์ผู้นำแบบผู้นำตามลักษณะเด่น ผู้นำตาม พฤติกรรม ผู้นำตามสถานการณ์ และผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่มีความหลากหลาย ทั้งมีความคล้ายคลึงและ แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ซึ่งเป็นภารกิจที่ยุ่ยากอย่างยิ่งของประชาชนที่จะพิจารณาว่า ควรจะเลือกผู้นำแบบ ไตมาบริหารเทศบาลของตนให้บรรลุเป้าหมายสู่ความเป็นเลิศได้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าในความขัดแย้งที่เกิด จากความต้องการให้เทศบาลมีการบริหารคุณภาพที่เป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ เพื่อองค์กร ที่เป็นเลิศนั้น ในขณะเดียวกันจำเป็นที่จะต้องได้การนำของผู้บริหารที่มีอัตลักษณ์ผู้นำที่พึงประสงค์ด้วย เช่นกัน ดังนั้นประเด็นสำคัญจึงอยู่ที่ว่าอัตลักษณ์ผู้นำที่พึงประสงค์แบบใดที่ส่งผลต่อการบริหารคุณภาพ เทศบาลที่เป็นเลิศอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. ศึกษารูปแบบของอัตลักษณ์ผู้นำเทศบาลที่ประกอบด้วย ผู้นำตามลักษณะเด่น ผู้นำตาม พฤติกรรม ผู้นำตามสถานการณ์ และผู้นำการเปลี่ยนแปลง
๒. ศึกษาการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ ในด้านการนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นประชาชน การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล การจัดการ กระบวนการ และผลลัพธ์ทางการบริหาร
๓. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ กับรูปแบบของอัตลักษณ์ ผู้นำเทศบาล

ขอบเขตของการวิจัย

๑. จุดเน้นของปัญหา

๑.๑ การบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ มีจุดเน้นของปัญหาในด้านการนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นประชาชน การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล การจัดการกระบวนการ และผลลัพธ์ทางการบริหาร

๑.๒ อัตลักษณ์ผู้นำเทศบาล มีจุดเน้นของปัญหาในด้านผู้นำตามลักษณะเด่น ผู้นำตามพฤติกรรม ผู้นำตามสถานการณ์ และผู้นำการเปลี่ยนแปลง

๒. ความเกี่ยวข้องทางวิชาการ

๒.๑ ด้านการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ ประกอบด้วย เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) การบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (TQM) การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ระบบมาตรฐานสากลประเทศไทย ด้านการจัดการและสัมฤทธิ์ผลของงานภาครัฐ (Thailand International P.S.O)

๒.๒ ด้านอัตลักษณ์ผู้นำเทศบาล ประกอบด้วย ทฤษฎีภาวะผู้นำ ทฤษฎีองค์การ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับภาวะผู้นำ บทบาทของผู้นำกับปฏิบัติการสู่ความเป็นเลิศขององค์กร และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

๓. ระยะเวลาศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอัตลักษณ์ผู้นำในการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศในครั้งนี้ รวมเป็นเวลา ๑ ปี โดยเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา ทบทวนวรรณกรรม และข้อค้นพบทางการวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ โดยการสังเคราะห์แนวคิด และสร้างกรอบแนวคิดใหม่ ของดุษฎีนิพนธ์ ดังนี้

๑. การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ ได้แบ่งกรอบแนวคิดออกเป็นยุคของการบริหารคุณภาพ ๔ ยุค ได้แก่ ยุคก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ ยุคเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๖ - ๒๕๐๐ ยุคพัฒนาเทศบาล พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๓๙ และยุคปฏิรูปเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๙

๒. การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับอัตลักษณ์ผู้นำเทศบาล ได้แบ่งกรอบแนวคิดออกเป็นกลุ่มวิชาการเกี่ยวกับผู้นำออกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ ผู้นำตามลักษณะเด่น ซึ่งหมายถึง อัตลักษณ์ของผู้นำที่แสดงออกมาอย่างชัดเจนต่อบุคคลทั่วไปที่สามารถจำแนกได้ด้วยลักษณะภายนอก ผู้นำตามพฤติกรรม หมายถึง อัตลักษณ์ของผู้นำที่แสดงออกมาอย่างชัดเจนต่อบุคคลทั่วไปที่สามารถจำแนกได้ด้วยพฤติกรรมที่ผู้นำกระทำ ผู้นำตามสถานการณ์ หมายถึง อัตลักษณ์ของผู้นำที่แสดงออกมาอย่างแตกต่างกันเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เป็น

เงื่อนไขให้ตัดสินใจที่แตกต่างกัน ผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง อัตลักษณ์ของผู้นำที่แสดงออกอย่างแตกต่างกันเมื่อองค์กรต้องการผู้นำที่มีภาวะผู้นำสูง มีนวัตกรรมและข้อมูลมากพอต่อการตัดสินใจนำองค์กรให้ก้าวสู่ผู้นำในวงการ สามารถจำแนกได้ด้วยผลงานที่ผู้นำปฏิบัติมา

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรการวิจัย เรื่อง อัตลักษณ์ผู้นำในการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ คือ นายกเทศมนตรีเทศบาลทุกแห่งในประเทศไทย ทั้งสิ้น ๑,๑๕๖ คน จำแนกเป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลนคร จำนวน ๒๒ คน นายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง จำนวน ๑๑๕ คน และนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล จำนวน ๑,๐๑๙ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ สร้างขึ้นโดยการวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องจากนิยามของตัวแปร (Variable) ดัชนี (Index) และลงลึกถึงระดับตัวชี้วัด (Indicator) ทั้งในส่วนตัวแปรต้น คือ การบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ และตัวแปรตาม คือ อัตลักษณ์ผู้นำ แล้วนำมาสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำแบบสอบถามทดสอบดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ด้วยวิธี IVC (Testability of Item - Variables Congruence Index) รวมทั้งความชัดเจนถูกต้องด้านภาษา เนื้อหา และโครงสร้าง จากคณาจารย์ที่ปรึกษา ๓ ท่าน ประกอบด้วย ศาสตราจารย์ ดร.ติน ปรัชญพฤทธิ ศาสตราจารย์ ดร. จิรโชค วีรสาย และ รองศาสตราจารย์ธนู บุญยรัตพันธุ์ พร้อมทั้งได้นำแบบสอบถามทดสอบใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (Pre-test) คือ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๗๕ คน เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) พบว่าเครื่องมือที่สร้างขึ้นทุกสเกลในแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง ๐.๕๖๗๖ - ๐.๘๓๕๑ และมีค่า Alpha = ๐.๙๙๑๐ ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นในระดับสูงมาก โดย ศาสตราจารย์ ดร.ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ได้กล่าวไว้ว่าขนาดค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไป ถือว่าพอเพียงสำหรับใช้เป็นมาตรฐานของมาตรวัด (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, ๒๕๒๖, หน้า ๔๖)

สำหรับการวิเคราะห์เชิงสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน โดยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคัล (Canonical Correlation Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คาโนนิคัล โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ พบว่า

LIART

๑. อัตลักษณ์ผู้นำแบบผู้นำตามลักษณะเด่น มีบทบาทสำคัญอยู่ที่คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ ซึ่งมีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับการจัดทำและถ่ายทอดแผนปฏิบัติการ การสนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน ความรู้เกี่ยวกับประชาชน การปฏิบัติตามจริยธรรม ความสัมพันธ์กับประชาชน การศึกษาอบรม และการพัฒนาพนักงาน ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นประชาชน และผลลัพธ์ด้านการนำองค์กรและสร้างสรรค์สังคม

๒. อัตลักษณ์ผู้นำแบบผู้นำตามพฤติกรรม มีบทบาทสำคัญอยู่ที่พฤติกรรมแบบเผด็จการ ซึ่งมีความสัมพันธ์สูงมากกับการจัดทำและถ่ายทอดแผนปฏิบัติการ การจัดระบบงานและการบริหาร การสื่อสารสู่ความสำเร็จของเทศบาล ความสัมพันธ์กับประชาชน ความพร้อมใช้งานของข้อมูลสารสนเทศ และการปฏิบัติตามจริยธรรม

๓. อัตลักษณ์ผู้นำแบบผู้นำตามสถานการณ์ มีบทบาทสำคัญอยู่ที่การมีส่วนร่วมในสถานการณ์ ซึ่งมีความสัมพันธ์สูงมากกับการสนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน การประเมินความพึงพอใจของประชาชน แรงจูงใจและการพัฒนาความก้าวหน้า การมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคม และการกระจายอำนาจ

๔. อัตลักษณ์ผู้นำแบบผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีบทบาทสำคัญอยู่ที่การให้ความสำคัญกับเอกบุคคล ซึ่งมีความสัมพันธ์สูงมากกับการสื่อสารสู่ความสำเร็จของเทศบาล ระบบการจัดการผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กรและสร้างสรรค์สังคม ความสัมพันธ์กับประชาชน การกระจายอำนาจ แรงจูงใจและการพัฒนาความก้าวหน้า ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นประชาชน การปฏิบัติตามกฎหมาย และการกำหนดทิศทางการบริหาร

๖. อัตลักษณ์ผู้นำเทศบาลโดยรวม มีบทบาทสำคัญอยู่ที่ผู้นำตามสถานการณ์ ซึ่งมีความสัมพันธ์สูงมากกับการมุ่งเน้นประชาชน การนำองค์กร ผลลัพธ์ทางการบริหาร การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ และการจัดการกระบวนการ

อภิปรายผลการวิจัย

ในสภาวะที่บ้านเมืองต้องการการพัฒนา ประชาชนต้องการการดูแลเอาใจใส่ เทศบาลซึ่งเป็นหน่วยงานท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน มีหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการประชาชน และพัฒนาท้องถิ่น ตามกระบวนการประชาธิปไตยของประเทศไทย ผู้บริหารของเทศบาลจะเป็นผู้ที่ประชาชนในท้องถิ่นมีความใกล้ชิดมากที่สุด เนื่องจากนายกเทศมนตรีได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ดังนั้น หากประชาชนมีแนวทางในการคัดเลือกนายกเทศมนตรีที่ถูกต้อง การพัฒนาเทศบาลให้เป็นองค์กรแห่งความเป็นเลิศ ตามแนวทางของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สามารถเป็นไปได้โดยรวดเร็วและยั่งยืน

จากผลการศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ว่าอัตลักษณ์ผู้นำทั้ง ๔ ด้าน มีความสามารถในการที่จะนำพาเทศบาลให้ไปสู่การบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศได้ ต่างกันแต่เพียงว่าผู้นำแบบใดจะสามารถนำพาเทศบาลของตนไปได้ไกลเพียงใด และพบว่าอัตลักษณ์ผู้นำแบบผู้นำตามสถานการณ์มีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศสูงสุด รองลงมาเป็นผู้นำตามลักษณะเด่น ผู้นำการเปลี่ยนแปลง

และผู้นำตามพฤติกรรม ตามลำดับ การที่ผู้นำตามสถานการณ์มีลักษณะโดดเด่นที่สุดในการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ นั้น แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานของเทศบาลในสภาวะปัจจุบันจำเป็นต้องปรับกระบวนการในการบริหารให้ทันกับสถานการณ์ และสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในขอบเขตที่สามารถมุ่งสู่ความเป็นเลิศได้ ในขณะเดียวกันผู้นำทุกคนจะต้องตระหนักถึงจุดอ่อนและจุดแข็งของตนเองที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ แล้วพัฒนาจุดแข็งให้ดียิ่งขึ้น และต้องแก้ไขจุดบกพร่องเหล่านั้น เพื่อนำพาเทศบาลให้เป็นองค์กรแห่งความเป็นเลิศให้ได้ กล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้นำทุกประเภทสามารถบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศได้ ทว่าผู้นำตามสถานการณ์มีคุณลักษณะในการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศได้ยั่งยืน ส่วนผู้นำตามลักษณะเด่น ผู้นำการเปลี่ยนแปลง และผู้นำตามพฤติกรรมจำเป็นต้องมีการพัฒนาตัวเองอย่างเหมาะสม เพื่อการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศได้อย่างยั่งยืนเช่นกัน ดังแผนภูมิอัตลักษณ์ผู้นำในการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศข้างล่างนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

๑. การศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการในการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการ และข้อค้นพบทางการวิจัยที่เกี่ยวข้อง จนได้กรอบแนวคิดองค์ประกอบในการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ ซึ่งประกอบด้วย การนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นประชาชน การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล การจัดการกระบวนการ และผลลัพธ์ทางการบริหาร ที่ผู้บริหารเทศบาลควรที่จะได้ทำความเข้าใจถึงคุณลักษณะอันเฉพาะของ

LIART

ดัชนีที่ระบุถึงตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง และนำไปใช้ในการบริหารเทศบาล เพื่อประโยชน์ที่จะเกิดแก่ท้องถิ่น รวมทั้งความผาสุกของประชาชนโดยรวม

๒. การบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ มีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ผู้นำทั้ง ๔ ด้าน ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่านายกเทศมนตรีมีบทบาทอย่างมากในการนำพาเทศบาลไปสู่การบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ดังนั้นในการที่ประชาชนจะมอบความไว้วางใจของตนให้บุคคลเข้าทำหน้าที่บริหารเทศบาล จึงควรที่จะนำผลการวิจัยนี้ศึกษาประกอบเพื่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งผู้บริหารเทศบาลหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์และพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ตัวแปรในกรอบแนวคิดใหม่เรื่องการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศนั้น ควรมีการเพิ่มตัวแปรเรื่องสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การ โดยเฉพาะตัวแปรสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ เช่น ปัจจัยที่อยู่ภายนอกองค์การที่ส่งผลถึงศักยภาพในการบริหารองค์การและความสามารถในการบรรลุเป้าหมายขององค์การ เช่น สภาพเศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย ฯลฯ

๒. ในการวิจัยครั้งนี้ได้วิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนายกเทศมนตรีของเทศบาลต่าง ๆ เท่านั้น ควรนำกรอบแนวคิดอัตลักษณ์ในการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศไปใช้กับผู้บริหารระดับสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งต้องบริหารจัดการโดยท้องถิ่นเอง เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เพื่อยืนยันความเชื่อถือได้ของกรอบแนวคิดอัตลักษณ์ในการบริหารคุณภาพเทศบาลที่พัฒนาขึ้นสู่ความเป็นเลิศ

๓. ควรมีการนำกรอบแนวคิดอัตลักษณ์ในการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศที่พัฒนาขึ้นไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เพื่อทดสอบว่าปัจจัยการบริหารคุณภาพเทศบาลใดมีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตลักษณ์ผู้นำในการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ เพื่อพัฒนาความยั่งยืนของกรอบการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ

เรียบเรียงโดย จันทมร สีหาบุญลี

เอกสารอ้างอิง

เทียนชัย ศศิศาสตร์. (๒๕๔๙). อัตลักษณ์ผู้นำในการบริหารคุณภาพเทศบาลที่เป็นเลิศ. กรุงเทพฯ : สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.

บทความที่หน้าสนใจ

การวิจัยในมนุษย์

ในยุคแห่งการเปิดเผยของข้อมูลข่าวสารอย่างไร้ขีดจำกัด และได้ชื่อว่าเป็นยุคโลกไร้พรมแดน จึงทำให้นวัตกรรมใหม่ ๆ เกิดขึ้น ซึ่งนวัตกรรมถือเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือในการแสวงหาหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ คือ กระบวนการวิจัย ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการข้อมูลในยุคสื่อสารไร้พรมแดนนี้ และที่สำคัญไม่ว่าข้อมูลนั้นจะเป็นข้อมูลในระดับองค์กรหรือข้อมูลระดับบุคคล ก็จะต้องถูกเปิดเผยในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งตามแต่สถานการณ์และความเหมาะสม ทั้งนี้ก็เพื่อให้องค์ความรู้เหล่านั้นได้เป็นวิทยาทานที่ทรงคุณค่าต่อมวลมนุษยชาติ อีกทั้งเพื่อที่จะสนองกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ให้มีเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ นั่นก็เพื่อที่จะหาวิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งในระดับองค์กรหรือระดับบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลระดับบุคคลนั้นถือว่าเป็นนวัตกรรมของกระบวนการการวิจัยที่สามารถตอบสนองความต้องการด้านองค์ความรู้เฉพาะที่เกี่ยวกับความมั่นคงในชีวิตและความอยู่รอดปลอดภัยของมนุษย์ ดังนั้นการทดลองที่เกี่ยวกับมนุษย์ทั้งในเชิงวิทยาศาสตร์และเชิงสังคมวิทยาจึงเกิดขึ้น โดยมีชื่อเรียกทั่วไปว่า การวิจัยในมนุษย์

ความหมายของการวิจัยในมนุษย์

การวิจัยในมนุษย์ ตามความหมายของร่างพระราชบัญญัติการวิจัยมนุษย์ พ.ศ. หมายความว่า กระบวนการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่ได้กระทำต่อบุคคล เวชระเบียน ฐานข้อมูล วัสดุสิ่งตรวจ น้ำคัดหลัง เนื้อเยื่อหรือสารพันธุกรรมใดที่ได้จากร่างกายของบุคคลที่อาจจะเข้าถึงได้ และให้หมายความรวมถึง การสอบถาม การสัมภาษณ์ทางสังคมศาสตร์ การทดลองเภสัชภัณฑ์ เครื่องมือแพทย์ การศึกษาธรรมชาติของโรค การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การศึกษาทางสรีระวิทยา ชีวเคมี พยาธิวิทยา การตอบสนองต่อการรักษาทางด้านกายเคมี จิตวิทยาที่กระทำต่อบุคคล และการศึกษาวิจัยต่อเซลล์หรือส่วนประกอบของเซลล์มนุษย์ และตัวอ่อนที่มีเซลล์ส่วนประกอบของเซลล์มนุษย์รวมอยู่ด้วย

จากระเบียบมหาวิทยาลัยขอนแก่น เรื่อง ข้อกำหนดการวิจัยในมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ การวิจัยในมนุษย์ หมายถึง การวิจัยที่มนุษย์เป็นผู้ถูกวิจัย เช่น การศึกษาธรรมชาติของโรค การวินิจฉัย การรักษา การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสุขภาพที่กระทำต่อมนุษย์ รวมทั้งการศึกษาวิจัยจากเวชระเบียน สิ่งส่งตรวจต่าง ๆ จากร่างกายของมนุษย์ โลหิตของผู้บริจาคโลหิต ร่างกายที่บริจาคเมื่อเสียชีวิตแล้ว รวมถึงการศึกษาทางสังคมศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ และมานุษยวิทยา

นอกจากนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) นายแพทย์นภดล สุชาติ ได้ให้ความหมายและขอบเขตของการวิจัยในมนุษย์ หมายความว่า การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์เพื่อต้องการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ชีวภาพ ทางสังคมศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง และการทหาร หรือทางอื่น ๆ ที่คณะกรรมการจริยธรรมเกี่ยวกับการวิจัยในมนุษย์กำหนด

วัตถุประสงค์ของการวิจัยในมนุษย์

กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดประชุมสัมมนาฯ รับฟังความคิดเห็นจากสถาบัน และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๐ ได้ข้อสรุปวัตถุประสงค์ของการวิจัยในมนุษย์ ดังนี้

๑. เพื่อกำหนดสิทธิของผู้จะรับการวิจัย และผู้รับการวิจัยในมนุษย์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
๒. เพื่อให้มีมาตรการในการคุ้มครองสิทธิของผู้รับการวิจัยอย่างครอบคลุม และเพียงพอ
๓. เพื่อรองรับสถานะทางกฎหมายของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
๔. เพื่อกำหนดขั้นตอนในการขออนุญาตทำการวิจัยในมนุษย์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
๕. เพื่อสร้างหลักประกันให้แก่ผู้วิจัยในกรณีการวิจัยได้รับความเสียหาย
๖. เพื่อกำหนดให้องค์กรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง มีความรับผิดชอบอย่างชัดเจน

ประเภทของการวิจัยในมนุษย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) นายแพทย์ นภดล สุชาติ ได้จัดประเภทของการวิจัยในมนุษย์ไว้ ๒ ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

๑. การวิจัยทางชีวการแพทย์ (Biomedical research) ได้แก่ การวิจัยทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์ชีวภาพ
๒. การวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Social Science research) ได้แก่ การวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ สังคมศาสตร์ จิตวิทยา เศรษฐศาสตร์ การเมืองและการทหาร

ปัญหาการวิจัยในมนุษย์

ที่ผ่านมากระทรวงสาธารณสุข โดยกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขของไทย ได้พยายามเสนอร่างกฎหมายการวิจัยในมนุษย์ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ แต่ไม่ผ่านการพิจารณาของรัฐสภา เนื่องจากปัญหาทางการเมืองประกอบกับความไม่ชัดเจนของร่างกฎหมายที่เสนอ ดังนั้น กรมการแพทย์จึงได้พยายามศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายการวิจัยในมนุษย์ในรูปแบบต่าง ๆ ของต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้กฎหมายดังกล่าวครอบคลุมการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ทั้งหมด รวมถึงการวิจัยในตัวอย่าง เซลล์ หรือสารพันธุกรรมที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ด้วย และที่สำคัญนักวิจัยทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นแพทย์ นักวิทยาศาสตร์ หรือนักสังคมศาสตร์ ต้องเสนอโครงการวิจัยในมนุษย์ที่อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายนี้ต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยประจำสถาบัน โดยคำนึงถึงสิทธิของอาสาสมัครอย่างเพียงพอ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ในการประชุมสัมมนาฯ ร่างพระราชบัญญัติการวิจัยในมนุษย์ พ.ศ. ... ของกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข นายพันนท ชินทนนท์ วิทยาการผู้จัดทำร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งมาจากศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ได้กล่าวถึงสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ว่ายังไม่ครอบคลุมเพียงพอ อาจจะทำให้เกิดปัญหาในทางกฎหมายที่มีต่อการวิจัยในมนุษย์ในอนาคตได้ เช่น

๑. ไม่มีหลักพื้นฐานที่ชัดเจนเพียงพอในการคุ้มครองสิทธิของผู้รับการวิจัย
๒. ไม่มีมาตรการทางกฎหมาย เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมของบุคคลที่ไม่อาจให้ความยินยอมได้
๓. รัฐบาลกระบวนการตรวจสอบในการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกวิจัย
๔. กระบวนการในการพิจารณาอนุญาตมีความแตกต่างกัน
๕. มาตรฐานของคณะกรรมการจริยธรรมแตกต่างกัน
๖. การนำมาตรการทางอาญามาใช้ขาดความเหมาะสม

นอกจากปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้ว การวิจัยหรือทดลองที่เกี่ยวกับมนุษย์ยังมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและจริยธรรมของประเทศไทยที่มีอยู่แล้วมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยทดลองนั้นจะเป็นการวิจัยทดลองในคนที่ยังมีชีวิตอยู่หรือว่าคนที่เสียชีวิตไปแล้ว

ข้อกฎหมายและจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ข้อกฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในมนุษย์ ดังนี้

ข้อกฎหมาย กรณีการวิจัยในมนุษย์ ซึ่งผู้วิจัยอาจทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยเสียหายได้ หรือถ้าเป็นการทำให้ผู้ถูกวิจัยเกิดความเสียหายแต่เพียงประการเดียวซึ่งผู้ทำวิจัยอาจกระทำโดยจงใจ หรือประมาทก็ตาม ผู้ทำวิจัยนั้นย่อมผิดฐานละเมิดต่อผู้ถูกกระทำการวิจัยได้ ถ้าเป็นเช่นนี้แล้ว ผู้ทำวิจัยจะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ถูกทำวิจัยมากน้อยตามความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง

การยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย ตามหลักกฎหมายแพ่ง ถือว่าหากผู้ถูกทำการวิจัยได้ให้ความยินยอมในงานวิจัยแล้ว การกระทำของผู้วิจัยไม่ถือว่าเป็นการละเมิด แต่มีเงื่อนไขว่า ความยินยอมเช่นนี้ต้องไม่ขัดต่อกฎหมายอันเกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน มิฉะนั้นการยินยอมนั้นเป็นโมฆะได้ ดังนั้น การจะทำการวิจัยใด ๆ ในมนุษย์ จึงจำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้ถูกทำการวิจัยเสียก่อน

การยินยอมนั้นเป็นการยกเว้นความผิดละเมิดทางแพ่งเท่านั้น แต่ในทางอาญา หากการกระทำนั้นเป็นเหตุให้อีกฝ่ายได้รับอันตรายทางกายหรือชีวิต อาจต้องรับโทษทางอาญาแล้วแต่กรณี เว้นแต่จะเข้าข่ายข้อยกเว้นเท่านั้น เช่น กระทำไปด้วยเหตุจำเป็น หรือเป็นการป้องกันภัยอันใกล้ตัว เป็นต้น

กรณีผู้เยาว์หรือผู้ไร้ความสามารถ การทำนิติกรรมกับผู้เยาว์ หรือบุคคลไร้ความสามารถจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบด้วยกฎหมายเสียก่อน มิฉะนั้นถือว่าการกระทำนั้นเป็นโมฆะ อันทำให้บอกเลิกได้ง่าย ผู้เยาว์คือบุคคลที่อายุยังไม่ครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ ส่วนบุคคลไร้ความสามารถนั้นคือบุคคลวิกลจริต หรือบุคคลที่ศาลสั่งแล้วให้เป็นบุคคลที่ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถก็ได้

ความยินยอมต้องทำเป็นหนังสือหรือไม่ ไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าความยินยอมเข้าร่วมวิจัยต้องทำหลักฐานเป็นหนังสือ แต่ในทางปฏิบัติเพื่อความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ทำวิจัยและผู้ถูกทำการวิจัย ควรให้ทำหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรป้องกันไว้ และในหนังสือยินยอมนั้นให้กำหนดเงื่อนไขของความ

ยินยอมไว้ให้ชัดเจน รวมทั้งการรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย ซึ่งอาจเป็นการยินยอมให้กับกระบวนการวิจัยทั้งโครงการ หรือเป็นการยินยอมแต่เพียงการกระทำของนักวิจัยคนใดคนหนึ่งเท่านั้น เวลาเกิดปัญหาขึ้นจะได้มีหลักฐานยืนยันกันได้

การวิจัยที่ทำกับคนที่ตายแล้ว การวิจัยเกี่ยวกับคนที่ตายแล้ว หรือการวิจัยที่ทำกับศพนั้น สิ่งเข้ามาเกี่ยวข้องคือทายาทของผู้ตายที่เป็นผู้รับมรดกของผู้ตายซึ่งเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ สิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบในทรัพย์สินมรดกทั้งปวงของผู้ตาย ดังนั้น การจะทำการวิจัยในร่างกายของผู้ตายนั้น จึงต้องได้รับความยินยอมจากทายาทของผู้ตายเสียก่อน เว้นแต่ว่าผู้ตายนั้นได้ทำพินัยกรรมร่างกายหลังตายของตนอุทิศให้แก่งานวิจัยแล้วเท่านั้น

การวิจัยเกี่ยวกับข้อมูล ถ้าจะทำงานวิจัยเกี่ยวกับเวชระเบียนของผู้ป่วย ควรจะต้องได้รับความยินยอมจากทั้งตัวผู้ป่วยเอง และจากผู้มีอำนาจในหน่วยงานนั้นเสียก่อน โดยเฉพาะในโรงพยาบาลของรัฐ เวชระเบียนที่อยู่ในครอบครองของหน่วยงานถือว่าเป็นความลับทางราชการ หากนำข้อมูลในเวชระเบียนมาใช้วิจัยโดยไม่ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจเจ้าพนักงานผู้เปิดเผยข้อมูลนั้นจะมีโทษทางอาญารฐานเปิดเผยความลับทางราชการ ถ้าหากเป็นโรงพยาบาลเอกชน เวชระเบียนของผู้ป่วยได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญอยู่แล้วในเรื่องที่ว่าด้วยสิทธิส่วนบุคคล เกียรติยศหรือชื่อเสียง และความเป็นอยู่ส่วนตัว

แต่ถึงอย่างไรการวิจัยในมนุษย์ก็ยังคงมีความจำเป็นสำหรับการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ และการดำรงอยู่ของมนุษย์โดยตรง ทั้งนี้เพื่อความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของมนุษย์เอง และที่สำคัญการวิจัยในมนุษย์จะต้องมีมาตรฐานเดียวกัน โดยเฉพาะข้อกำหนดและจริยธรรมต้องสอดคล้องกัน และสามารถดำรงไว้ซึ่งสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลตามมาตรฐานทางกฎหมายสากล

เรียบเรียงโดย จันทมร สีหาบุญลี

ที่มา :

www.dmasc.moph.go.th/

www.heath.nu.ac.th/research_in_human_ppt

<http://imgads.manager.co.th/>

สารนารู

แรงงานไทย

ลูกจ้าง หรือแรงงาน คือ ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า และสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการผลิต การประกอบธุรกิจ และเป็นกำลังหลักของการพัฒนาประเทศ แต่ปัจจุบันแรงงานเหล่านี้กำลังประสบกับ ปัญหาค่าจ้างถูก ทักษะการทำงานต่ำ และผลิตภาพจากแรงงานก็ต่ำตามไปด้วย ทั้งนี้ จากการเปิดเผยของ นางเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์ ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนการสร้างการเรียนรู้และสุขภาวะองค์กร สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ถึงผลการสำรวจของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมกับสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของลูกจ้าง จำนวน ๓,๕๖๘ คน จาก ๑๓ จังหวัดทุกภาคทั่วประเทศ และแรงงานเป็นผู้ประกันตนกับสำนักงานประกันสังคม พบว่า แรงงาน ส่วนใหญ่ ๕๒.๕% ทำงานประเภทอุตสาหกรรม และทำงานเฉลี่ยวันละเกือบ ๙ ชม. กลุ่มตัวอย่าง ๕ ใน ๑๐๐ คน ต้องทำงาน ๗ วัน ไม่มีวันหยุด เมื่อถามถึงพฤติกรรมการใช้ชีวิต ๓๗.๙% โดยเฉพาะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในจำนวนนี้ ๕๕.๑% ไม่เคยคิดจะเลิกดื่ม อีก ๑๗.๑% สูบบุหรี่ ส่วนใหญ่สูบเฉลี่ยวันละ ๖ - ๑๐ มวนต่อวัน จึงน่าห่วงว่า ขณะที่พฤติกรรมเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพ แต่มีถึง ๕๑.๖% ไม่ออกกำลังกายเลยในรอบ ๓ เดือนของการสำรวจ โดย ๗ ใน ๑๐ เจ็บป่วยต้องลาหยุดงาน

ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งเรื่องของแรงงานไทยคือ ภาวะหนี้สินที่ ๕๙.๕% เป็นหนี้ มีหนี้เฉลี่ย ๑๑๕,๘๓๒ บาทต่อคน ขณะที่แรงงาน ๒๕.๕% เป็นหนี้นอกระบบ ที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาความรุนแรง และการถูกเอาเปรียบ ส่วนการใช้จ่ายสิ่งไม่จำเป็นแรงงาน ๓๒.๓% ระบุว่าซื้อเหล้า เบียร์ ๘๑๕ บาทต่อเดือน ๑๖.๘% ซื้อบุหรี่ ๕๒๓ บาทต่อเดือน ๕๖.๒% ซื้อหวยเสี่ยงโชค ๓๙๕ บาทต่อเดือน ๖๒% ซื้อเครื่องสำอาง น้ำหอม ๕๔๒ บาทต่อเดือน ซึ่ง ๕๐.๕% ระบุว่ารายได้ไม่พอ โดยส่วนใหญ่ ๕๖.๕% มีรายได้ ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน ๑๖.๘% มีรายได้ ๑๐,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน ๑๑.๘% มีรายได้ ไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างจึงมีรายได้เฉลี่ยประมาณเกือบ ๑๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน

แรงงานกลุ่มตัวอย่าง ๕๐.๕% ระบุว่ารายได้ไม่เพียงพอ อีก ๑๒.๙% ไม่แน่ใจว่าพอหรือไม่ โดย ๕.๐๓ % ระบุว่า รู้สึกเครียดเพราะงาน และ ๕๒.๕% บอกว่าในรอบ ๑ ปีที่ผ่านมา คิดจะลาออกจากงาน การที่คนทำงานไม่ผูกพันกับองค์กร ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ย่อมมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานและองค์กร โดย ๓๗.๕% บอกว่าองค์กรดูแลพนักงานไม่เพียงพอ ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง ๗ ใน ๑๐๐ คน เคยคิดอยากฆ่าตัวตาย ซึ่งแค่เคยคิดก็ถือว่าอันตรายมาก และแม้จะมีการให้ข้อมูลเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย แต่ ๓.๕% ยอมรับว่ายังมีเพศสัมพันธ์ที่เสี่ยงต่อโรค

ส่วนเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงาน ๙๐.๕% อยากให้นำเงินกองทุนประกันสังคมมาใช้สร้างเสริมคุณภาพชีวิตคนทำงาน อีก ๙๐.๓% อยากให้ประเมินการบริการของสถานพยาบาล ในโครงการ

ประกันสังคม ส่วนสิ่งที่อยากให้ปรับปรุง ๓ อันดับแรกคือ ๑) เพิ่มค่าแรง ๒๔.๙% ๒) มีสวัสดิการมากขึ้น ๑๕.๖% ๓) สนับสนุนการออกกำลังกาย ๑๒.๗% ทั้งนี้แม้จะมีปัญหาในด้านต่าง ๆ แต่แรงงานไทย ๗๐.๑% ยังมีความสุขที่ได้ทำงาน และ ๘๓.๓% ยืนยันว่ามีกำลังใจต่อสู้กับอุปสรรคในชีวิต เพื่อสนับสนุนให้แรงงานไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สสส. ได้เปิดเผยสาระสำคัญของแผนงานสร้างเสริมสุขภาพะองค์กรเอกชน นายแพทย์ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์ ผู้จัดการแผนงานสุขภาพะองค์กรภาคเอกชน เปิดเผยว่า สสส. ได้พัฒนาแผนงานที่จะช่วยสนับสนุนการทำงานด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตคนทำงานแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงแรงงาน สำนักงานประกันสังคม และสถานประกอบการ โดยใช้หลัก CSR:Corporate Social Responsibility เพื่อที่จะทำให้องค์กรทุกแห่งเป็นองค์กรที่รับผิดชอบต่อสังคม ทั้งในและนอกองค์กร ซึ่งจะสามารถแก้ปัญหาทั้ง ๒ ประเด็นหลักจากผลของโพลล์ (Pole) ได้ คือ การเป็นหนี้อันเกิดมาจากการตกเป็นทาสสังคมบริโภค การทำงานในภาวะบีบคั้น การขาดสวัสดิการที่เหมาะสมในการทำงาน และการขาดความรักในองค์กร อันจะนำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐

นอกจากนี้ รศ.ดร.วรวิทย์ เจริญเลิศ ผู้เชี่ยวชาญด้านแรงงานได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแรงงานไทย เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนี้

ประการแรก จะต้องมีการเปลี่ยนนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและการส่งเสริมการลงทุนจากการใช้แรงงาน “ค่าจ้างถูก ทักษะต่ำ และผลิตภาพแรงงานต่ำ” มาสู่การพัฒนาที่เน้นนวัตกรรม การแข่งขันด้วยคุณภาพแรงงาน และการพัฒนาทักษะแรงงาน ซึ่งสุขภาพและความปลอดภัยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบแรงงานสัมพันธ์ใหม่นี้ ดังนั้นสุขภาพความปลอดภัยจะต้องถูกบูรณาการเข้ากับนโยบายอุตสาหกรรมและการส่งเสริมการลงทุนของรัฐ

ประการที่สอง จะต้องมีการจัดตั้งสถาบันความปลอดภัยที่เป็นองค์กรอิสระตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งสถาบันส่งเสริมสุขภาพความปลอดภัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยโอนกองทุนเงินทดแทนมาอยู่ภายใต้การทำงานของสถาบันฯ เพื่อให้เกิดการทำงานแบบครบวงจรคือ การป้องกันเพื่อทดแทนการรักษาและฟื้นฟู โดยมีคณะกรรมการบริหารสถาบันในรูปจตุภาคี คือ ตัวแทนจากลูกจ้าง นายจ้าง รัฐ และองค์กรเครือข่ายผู้ป่วยฯ และให้มีการบริหารงานโดยอิสระ ภายใต้การกำกับของกระทรวงแรงงาน

ประการที่สาม จะทำอย่างไรที่จะให้การปฏิรูปอยู่ในข้อกำหนดที่เป็นเป้าหมายของรัฐบาล

เรียบเรียงโดย นารีลักษณ์ คีรีวรรณ

ที่มา : <http://www.komchadluek.net>

<http://www.bangkokbiznews.com>

LIERT

หัวเราะลดอายุ

ว่ากันว่าหัวเราะวันละครั้งช่วยให้อายุยืนขึ้น หัวเราะ “บำบัดอาการเครียดได้”

กลไกการหัวเราะเป็นอย่างไร?

อารมณ์ขันเป็นกระบวนการที่สมองเราเรียบเรียงความรู้สึกที่รับจากแหล่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัว เช่น การจี๊สะเอว, การอ่านหนังสือการ์ตูน, การดูหนัง ฟังเพลงและภายในจิตใจ เช่น การคิดเรื่องตลกซ้ำชั้น เป็นต้น โดยสัญญาณจะเข้ามาที่จุดรับความรู้สึกเบื้องต้นบนผิวสมองใหญ่ และส่งต่อไปยังสมองส่วนที่ทำหน้าที่ควบคุมอารมณ์ การแสดงออกของอารมณ์ ระบบประสาทอัตโนมัติและการเรียงลำดับอารมณ์ชั้น อารมณ์ขันที่เกิดขึ้นจะถูกนำไปเปรียบเทียบกับประสบการณ์ในอดีต เมื่อผลสรุปว่าซ้ำสัญญาณจะถูกส่งไปยังก้านสมองอันเป็นจุดสุดท้ายของการรวบรวมอารมณ์ชั้น ก้านสมองจะทำหน้าที่แสดงอารมณ์ชั้น ได้แก่ การเปล่งเสียงตามอารมณ์ให้เป็นจังหวะที่กลมกลืนกับการหายใจและการแสดงออกของหน้าตา รวมเป็นการหัวเราะ

เพราะอะไรคนเราจึงหัวเราะ?

ความจริงนักคิดผู้ยิ่งใหญ่อย่างเพลโต, กาลิเลโอและดาร์วิน ต่างก็เคยค้นหาความน่าฉงนของเรื่องนี้มาอย่างน้อยเมื่อสองพันปีที่แล้ว ความคิดหนึ่งก็คือ เสียงหัวเราะและการจี๊สะเอว มีจุดกำเนิดมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก ส่วนความคิดอื่น ๆ ก็เชื่อว่าเสียงหัวเราะเป็นปฏิกิริยาตอบสนองแบบอัตโนมัติ ต่อการจี๊สะเอวหรือจิกกะจี๊ซึ่งเป็นการป้องกันตัว กระตุ้นให้คนเราเกิดความระมัดระวังสิ่งทีอาจทำอันตรายต่อเราได้ หรือเป็นการบังคับให้เราป้องกันอวัยวะบางส่วน เช่น ท้อง อันเป็นอวัยวะที่บอบบางและถูกทำอันตรายง่ายเมื่อมีการต่อสู้กันด้วยมือเปล่า แต่ความคิดที่เป็นที่ยอมรับกันไม่กี่ปีที่ผ่านมา ก็คือ การหัวเราะเป็นปฏิกิริยาตอบสนองต่อการจิกกะจี๊ระหว่างบุคคลเป็นสัญญาณแสดงถึงความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

คนเรามีการหัวเราะได้หลายแบบ

การหัวเราะที่พบในคนปกติมีได้ ๓ กรณี คือ

๑. หัวเราะตามอารมณ์ขันที่เกิดจากสิ่งกระตุ้น
๒. หัวเราะโดยไม่มีสิ่งกระตุ้นมาก่อน ซึ่งมักเกิดขึ้นทันทีหลังจากถูกจี๊ที่บางส่วนของร่างกาย เช่น การจี๊สะเอว เป็นต้น โดยทั่วไปเมื่อถูกจี๊ปฏิกิริยาตอบสนองอันดับแรกไม่ใช่หัวเราะ แต่เป็นการชักตัว

LIART

หนี เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกจับ การตอบสนองขั้นต่อไปขึ้นกับความคุ้นเคยของผู้ถูกจับและผู้จับ ถ้าถูกกระทำในลักษณะของความสนุกสนาน การตอบสนองจะเป็นหัวเราะแทนที่จะหนี

๓. หัวเราะเพื่อผ่อนคลายสถานการณ์บางอย่าง เช่น กลัว ตกใจ เครียด เป็นต้น

สุขภาพจิตดีก็แก้ช้าลง

เกิดอะไรขึ้นเวลาที่เรหัวเราะ การหัวเราะจะกระตุ้นกล้ามเนื้อให้ผ่อนคลาย ทำให้การหายใจเข้าออกดีขึ้น ช่วยนวดอวัยวะภายในอย่างหัวใจและปอด ส่งเสริมระบบภูมิคุ้มกันในร่างกาย ทำให้อึดทนต่อความเครียดได้มากขึ้น ลดอาการเจ็บปวด ทำให้ระบบต่าง ๆ ในร่างกายทำงานอย่างสงบ ช่วยให้การย่อยอาหารดีขึ้น ช่วยกระตุ้นอารมณ์ผ่อนคลายและบรรเทาความเจ็บปวดภายในร่างกายโดยทำหน้าที่คล้ายสารเคมีชนิดหนึ่งที่มีชื่อว่า เอ็นดอร์ฟิน นอกจากนี้การหัวเราะยังช่วยเร่งความเร็วกระบวนการเยียวยาในร่างกาย ช่วยเพิ่มการไหลเวียนของโลหิตในร่างกาย ช่วยลดความเครียด ความโกรธ และความหดหู่ เพิ่มออกซิเจนในเลือด ช่วยให้ร่างกายปล่อยสารแห่งความสุขที่เรียกว่า โดพามีน ช่วยทำให้อัตราการเต้นของหัวใจต่ำลง นอกจากนี้นักวิจัยยังพบว่า การหัวเราะส่งผลทางจิตวิทยาช่วยให้อาการป่วยลดลงถึง ๕๐ เปอร์เซ็นต์

นักวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า การหัวเราะในชีวิตประจำวัน ยังมีผลทำให้ปฏิกิริยาทางชีวเคมีของร่างกายเปลี่ยนแปลง รวมถึงลักษณะทางกายภาพของร่างกายด้วย การหัวเราะทำให้ฮอร์โมนความเครียดอย่างคอร์ติซอล นอร์อะดรีนาลีน และอะดรีนาลีนลดลง ความกดดันเลือดก็ลดลงด้วย

หัวเราะรักษาได้ตั้งแต่โรคมะเร็งจนถึงโรคหัวใจ

ตอนนี้การหัวเราะกำลังเข้ามามีบทบาทสำคัญในการรักษาผู้ป่วยแทนที่การบำบัดด้วยการใช้ยา คลายเครียดและยาแก้ปวด ในอเมริกา อังกฤษ และอีกหลายประเทศ การรักษาโดยทำให้ผู้ป่วยเกิดอารมณ์ขันจะให้ผลเช่นเดียวกับการออกกำลังกาย ถือเป็นการเพิ่มระดับฮอร์โมนเอ็นดอร์ฟิน ซึ่งเป็นฮอร์โมนที่ช่วยระงับความเจ็บปวด และฮอร์โมนเซโรโทนิน เป็นฮอร์โมนที่ทำให้เรามีอารมณ์ดี ขณะเดียวกันก็ทำให้ระดับฮอร์โมนที่ทำให้เครียดลดลงด้วย

นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดพบอีกเช่นกันว่า แค่คุณหัวเราะเพียง ๑๐ วินาที มีค่าเท่ากับการออกกำลังกายบนเครื่องกรรเชียงถึง ๓ นาที เพราะการหัวเราะทำให้อวัยวะทุกส่วนตั้งแต่หัวใจ ปอด กล้ามเนื้อ สมองไปจนถึงระบบภูมิคุ้มกันทำงานได้อย่างดี แม้แต่หัวใจก็เต้นเร็วกว่าปกติเล็กน้อย เมื่อหยุดหัวเราะ ร่างกายจะค่อย ๆ คืนสู่สภาวะปกติ ทำให้เรารู้สึกผ่อนคลาย

การหัวเราะยังช่วยสร้างภูมิคุ้มกันของคนเราได้ ๒ ทาง คือ ทางแรก เพิ่มระดับความเข้มข้นของแอนติบอดีที่เป็นภูมิคุ้มกันหมุนเวียนในกระแสเลือด ส่วนที่สองเป็นการเพิ่มระดับเม็ดเลือดขาว ซึ่งเป็นตัวกำจัดสิ่งแปลกปลอมที่หลุดเข้ามาในร่างกาย ทำให้เรามีภูมิคุ้มกันโรคต่าง ๆ มากขึ้นนั่นเอง

LIART

เปิดโลกกว้างด้วยศัพท์วิจัย

การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research)

การวิจัยเชิงทดลอง เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้นเมื่อผู้วิจัยทำการวิจัยหรือทำการทดลอง โดยควบคุมตัวแปรหรือสภาพการณ์ต่าง ๆ เป็นอย่างดี

๑. ลักษณะของการวิจัยเชิงทดลอง

การวิจัยเชิงทดลองส่วนมากจะดำเนินการในห้องปฏิบัติการ และมีการดำเนินการเป็นส่วนมากในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ซึ่งเป็นการทดลองในห้องปฏิบัติการ (Laboratory Experimentation) ต่อมามีการนำวิธีการมาใช้ในสาขาวิชาทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งทำการทดลองศึกษากับนักเรียนและใช้ห้องเรียนแทนห้องปฏิบัติการ ซึ่ง Kerlinger ได้เรียกชื่อว่า การทดลองนอกห้องปฏิบัติการ (Field Experimentation) การวิจัยเชิงทดลองในด้านการศึกษานั้นผู้วิจัยจะจัดดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งเร้าหรือตัวแปรต้น และสภาพแวดล้อมในการทดลอง แล้วสังเกตพฤติกรรมหรือสภาพของผู้ที่ถูกทำการทดลองว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง ในการดำเนินการทดลองนี้ ผู้วิจัยจะต้องระมัดระวังเกี่ยวกับองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จะมีอิทธิพลต่อผลการทดลองโดยพยายามกำจัดหรือควบคุมองค์ประกอบนั้น ๆ ในการทดลอง เพื่อที่จะได้สรุปว่าผลการทดลองเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าหรือตัวแปรต้นที่ผู้วิจัยดำเนินการกับผลที่ได้จากการทดลองหรือตัวแปรตามในเชิงเหตุและผล เรามีจุดมุ่งหมายในระยะใกล้ของการวิจัยเชิงทดลองก็คือ ต้องการพยากรณ์เหตุการณ์หรือผลที่จะได้จากการทดลองและจุดมุ่งหมายที่แท้จริงก็คือต้องการที่จะแสดงความเห็น (Generalize) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามในเชิงเหตุและผล และนำผลไปประยุกต์กับสถานการณ์ภายนอกการทดลองและกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

ลักษณะการดำเนินงานวิจัยเชิงทดลองนั้นจะเกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบผลที่ได้จากกลุ่มที่ได้รับผลการทดลองและกลุ่มควบคุม หรือเปรียบเทียบผลที่ได้จากกลุ่มที่ได้รับการทดลองที่แตกต่างกันหลาย ๆ กลุ่ม สำหรับกลุ่มที่ได้รับการทดลองหรือที่นิยมเรียกกันว่ากลุ่มทดลองนั้น หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการทดลอง โดยที่ผู้ดำเนินการวิจัยจะดำเนินการกับตัวแปรต้นในลักษณะที่เป็นสิ่งเร้า เช่น ในการเรียนการสอนระดับอนุบาลนั้น ผู้วิจัยต้องการทราบว่า การฝึกเกี่ยวกับการรับรู้ทางด้านสายตาให้แก่เด็กนักเรียนจะช่วยส่งเสริมความสามารถในด้านการอ่านหรือไม่ กลุ่มทดลองก็จะได้รับการฝึกเกี่ยวกับการรับรู้ทางด้านสายตา สำหรับกลุ่มควบคุมนั้นในการดำเนินการทดลองกลุ่มดังกล่าวนี้จะไม่ได้รับสิ่งเร้าหรือตัวแปรต้นแต่อย่างใดในการดำเนินการวิจัย เพราะกลุ่มควบคุมก็คือกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกเกี่ยวกับการรับรู้ทางด้านสายตาและเป็นกลุ่มที่มีการดำเนินการเรียนการสอนตามปกติ

LI RT

๒. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมนั้น ผู้วิจัยจะต้องทำการคัดเลือกโดยที่ให้ผู้ใดในกลุ่มทั้งสองนั้นมีความเสมอภาคหรือเท่าเทียมกันก่อนที่จะดำเนินการทดลอง ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลที่ได้จากการทดลองนั้นเป็นผลเนื่องมาจากความแตกต่างระหว่างบุคคลในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมากกว่าที่จะเป็นผลมาจากการให้สิ่งเร้าในการทดลอง วิธีการคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยให้มีความเสมอภาคกันนั้นกระทำดังนี้

๒.๑ การจัดคู่ผู้ที่ถูกทดลอง (Matching cases) วิธีการนี้สามารถกระทำได้โดยการจับคู่ผู้ที่ถูกทดลองเป็นคู่ ๆ โดยอาศัยคุณลักษณะบางอย่างเป็นเกณฑ์ เช่น การอาศัยคะแนนจากการทดสอบสติปัญญาเป็นเกณฑ์ บุคคลคู่ใดที่มีคะแนนเท่ากัน บุคคลหนึ่งจะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มทดลอง และอีกบุคคลหนึ่งก็จะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มควบคุม โดยวิธีการสุ่ม สำหรับวิธีการนี้มีข้อเสียประการหนึ่งก็คือ การจับคู่บุคคลที่มีคะแนนเท่ากันเพื่อแบ่งเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมนั้น บางครั้งผู้วิจัยก็ไม่สามารถจับคู่ได้ครบตามที่ต้องการ และบางครั้งบุคคลที่หาคู่ที่คะแนนเท่ากันหรือมีคุณสมบัติเท่าเทียมกันไม่ได้ ก็จะต้องถูกตัดออกจากการทดลองและอีกประการหนึ่งก็คือ ถ้าหากคุณลักษณะที่จะใช้จับคู่มีมากกว่าหนึ่งคุณลักษณะขึ้นไป ก็จะทำให้ผู้วิจัยประสบความยุ่งยากในการจับคู่บุคคลที่มีคุณสมบัติเท่าเทียมกัน

๒.๒ การจัดให้กลุ่มผู้ที่ถูกทดลองสมดุลกัน (Balancing cases) วิธีการนี้กระทำได้โดยการเลือกผู้ที่ถูกทดลองเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยที่ทำให้คะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมนั้นเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตามวิธีการที่จะได้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่มีคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มและความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มเท่ากันนั้นอาจจะเป็นไปได้ยาก ผู้วิจัยจะต้องตัดสินใจเลือกช่วงระยะของคะแนนที่แตกต่างกันของทั้งสองกลุ่มนี้ว่า จะให้แตกต่างกันอย่างมากที่สุดเป็นเท่าใด จึงจะไม่เสียความสมดุลระหว่างกลุ่ม สำหรับข้อเสียของวิธีการนี้ก็เช่นเดียวกับการจับคู่ผู้ที่ถูกทดลอง คือถ้าหากคุณลักษณะที่จะใช้ในการทำให้กลุ่มสมดุลกันนั้นมีมากกว่าหนึ่งคุณลักษณะขึ้นไปจะทำให้ผู้วิจัยประสบความยุ่งยากในการดำเนินการ

๒.๓ การเลือกแบบสุ่ม (Randomization) วิธีการนี้กระทำโดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยวิธีแบบสุ่มนั้น เป็นวิธีการที่สามารถกำจัดความคลาดเคลื่อนในการคัดเลือกได้ วิธีการนี้สามารถทำได้โดยการที่ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาทั้งหมดมาโดยวิธีสุ่มแบบธรรมดา (Simple random sampling) ก่อน แล้วหลังจากนั้นก็จัดบุคคลในกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่มแบบธรรมดานั้นเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยวิธีการสุ่มแบบธรรมดาอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งการสุ่มทั้งสองครั้งนี้อาจจะใช้ตารางเลขสุ่ม (Table of random numbers) เป็นเครื่องมือช่วยในการสุ่มก็ได้

๓. ขั้นตอนของการวิจัยเชิงทดลอง

ขั้นตอนที่สำคัญในการดำเนินการวิจัยเชิงทดลอง Van Dalen ได้เสนอรายละเอียดไว้ดังนี้

๓.๑ สำนักรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษา

๓.๒ ตั้งชื่อเรื่องปัญหาและคำจำกัดความของขอบเขตปัญหา

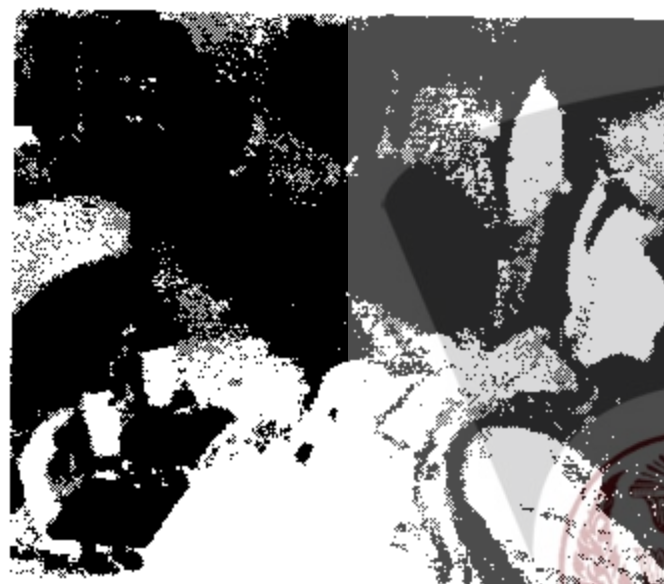
เกี่ยวข้อง

- ๓.๓ ตั้งสมมติฐานในการวิจัยโดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาทฤษฎีและรายงานการวิจัยที่
- ๓.๔ ให้คำจำกัดความหรือนิยามปฏิบัติการเกี่ยวกับตัวแปรที่ทำการศึกษา
- ๓.๕ วางแผนในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้
- กำหนดตัวแปรที่ไม่ใช่ตัวแปรในการทดลองและหาวิธีที่จะควบคุมตัวแปรเหล่านี้ไว้เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อตัวแปรตาม ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความสับสนในการแปลความหมายที่ได้จากการวิจัย
 - เลือกรูปแบบการวิจัย
 - เลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เป็นตัวแทนของประชากร แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างนั้น ๆ เข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
 - สร้างเครื่องมือหรือเลือกเครื่องมือที่จะใช้ในการวัดผลที่ได้จากการทดลอง
 - เขียนเค้าโครงย่อ ๆ ถึงกระบวนการที่จะรวบรวมข้อมูลและอาจจะทำการทดลองก่อนที่จะทำการทดลองจริง เพื่อทดสอบความพร้อมหรือคุณภาพของเครื่องมือในการทดลอง
 - กล่าวถึงสมมติฐานทางสถิติและวิธีการทางสถิติที่จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๖ ดำเนินการทดลอง
- ๓.๗ รวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ผลที่ได้จากการทดลอง
- ๓.๘ ทดสอบนัยสำคัญเพื่อที่จะหาความเชื่อมั่นในการที่จะแปลผลที่ได้จากการทดลอง

เรียบเรียงโดย อัญชลี จวงจันทร์

เอกสารอ้างอิง

http://ednet.kku.ac.th/~sompong/217720_3.htm

LI RT

Legislative Institutional Repository of Thailand

แหวดววงน้กวิจย

แหวดววงน้กวิจยประจําเดือนน้ พบกบผ้ช้วยศาสตราจารย้ ดร. อรทย กักผล ช้่งทํานเป้นผ้เช้วยชาญ
ดํานการบรหการรัฐกจ การบรหการและปกครองทองถึน การม้ส่วนร่วมของประชาชน

การศีกษา

- มัธยมศีกษาตอนปลาย ร.ร. เตรียมอูตมศีกษา
- ร.บ. (เกยรตินิกยมอ้นดบหนึ่ง) (บรหการรัฐกจ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตรา
- M.S. (Public Administration and Public Policy), University of London, England.
- Diploma in Development Studies, Cambridge University, England.
- Ph.D. in Political Science University of Toronto, Canada.

ดําหน้างและการทํางานป้จจุบ้น

- พ.ศ. ๒๕๒๖ - ป้จจุบ้นดําหน้างอาจารย์ สาขาบรหการรัฐกจ คณะรัฐศาสตรา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตรา
- พ.ศ. ๒๕๔๗ - ป้จจุบ้นดําหน้างผ้อํานวยการโครงการปรินญาโทสาขากการเมือंगการ
ปกครองสำหรบ้นักบรหการ คณะรัฐศาสตรา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตรา
(MPE)
- พ.ศ. ๒๕๔๖ - ป้จจุบ้นดําหน้างบรรณาธิการวารสารสถาบันพระปกเกล้า
- พ.ศ. ๒๕๔๔ - ป้จจุบ้นดําหน้างนักวิชาการผู้ชํานาญการ วิทยาลัยพัฒนาการปกครอง
ทองถึน สถาบันพระปกเกล้า

ประสบกการณ้ทํางาน

- พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๓ ดํารงดําหน้างรองคณบดี ฝ่ายกจกรรมน้กศีกษา คณะรัฐศาสตรา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตรา

- พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๓ ดำรงตำแหน่งเลขานุการศูนย์ศึกษาและพัฒนากองการปกครอง
ท้องถิ่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พ.ศ. ๒๕๔๖ - คณะกรรมการคัดเลือกองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีการบริหาร จัดการที่ดี
ตามหลักธรรมาภิบาล
- พ.ศ. ๒๕๔๖ - คณะทำงานเตรียมการประชุมสุดยอดนายกเทศมนตรีสตรี
- พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๗ ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการการปกครอง สภาผู้แทนราษฎร

ผลงานวิชาการ

๑. สุรัชชัย ศิริไกร, อรทัย ก๊กผล และ อลงกต วรกี. ๒๕๔๒. โครงการวิจัยประเมินผลประสิทธิภาพ
การบริหารโครงการเงินกู้เพื่อการก่อสร้างฝายน้ำล้นและการขุดลอกหน้าฝายเพื่อการลงทุนทางสังคม.
กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.

๒. อรทัย ก๊กผล, วัลลภ ลำพาย และอลงกต วรกี. ๒๕๔๔. รายงานการศึกษาวิจัยประเมินผล
โครงการชองเพื่อประชาธิปไตย. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.

๓. อรทัย ก๊กผล. ๒๕๔๕. รายงานการวิจัยโครงการสำรวจความคิดเห็นต่อการแก้ไขปัญหาคอ
กฏกฏัย. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.

๔. อรทัย ก๊กผล. ๒๕๔๖. “ความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม : กรณี
ศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ในสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. รายงานการวิจัยเรื่องความ
ขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
หน้า ๕/๑-๕/๔๑.

๕. นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ สมคิด เลิศไพฑูรย์ เอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล เมธาวิฑูร์ พิรพรวิฑูร์
และอรทัย ก๊กผล. ๒๕๔๖. รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น . เสนอสำนักงาน
คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.

๖. สมคิด เลิศไพฑูรย์ วุฒิสาร ตันไชย และอรทัย ก๊กผล. ๒๕๔๗. รายงานวิจัยเรื่อง การ
ศึกษาสภาพปัญหา แนวทางการปรับปรุงรูปแบบการบริหารและแนวทางการพัฒนาพื้นที่เกาะสมุย. เสนอ
กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.

๗. วุฒิสาร ตันไชย นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ อรทัย ก๊กผล อีรเดช ฉายอรุณ วสันต์ เหลือง
ประภัสร์. ๒๕๔๗. รายงานผลการศึกษาคณะประเมินผลองค์การมหาชนและหน่วยงานในกำกับของรัฐ.
เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

๘. อรทัย ก๊กผล. ๒๕๔๗. รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยาลัยพัฒนากองการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า.

หนังสือและบทความ

๑. อรทัย ก๊กผล. ๒๕๓๑. “การจัดการกับคอร์ปชั่นในระบบราชการในประเทศโลกที่สาม : ทฤษฎีและปฏิบัติ” รัฐศาสตร์สาร ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๑ มกราคม - เมษายน หน้า ๒๗-๗๗.
๒. พัชรี ลิโรส และ อรทัย ก๊กผล (บก.) ๒๕๔๓. การบริหารเมือง : กรุงเทพมหานคร . โครงการปริญญาโทสำหรับผู้บริหาร (EPA) คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
๓. อรทัย ก๊กผล. ๒๕๔๔. “ธรรมรัฐและบทบาทการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองท้องถิ่น” ใน สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ, บรรณาธิการ. นรมิติ เศรษฐบุต : ๖๐ ปี กิตติยาจารย์ เล่ม ๑ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการปกครองท้องถิ่น.
๔. อรทัย ก๊กผล. ๒๕๔๖. (แปลและเรียบเรียง) “ความเป็นพลเมืองที่มีความตื่นตัวกับการบริหารรัฐกิจ” ใน อัมพร อารงลักษณ์ (บรรณาธิการแปล) แปลงรูปเปลี่ยนราก : บริหารรัฐกิจในศตวรรษที่ 21. โครงการจัดพิมพ์คบไฟและคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
๕. อรทัย ก๊กผล. ๒๕๔๖. “บทนำ” และ “การมีส่วนร่วมของประชาชน” พัชรี ลิโรส และคณะ. คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
๖. อรทัย ก๊กผล. ๒๕๔๖. *Best Practices* ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า
๗. อรทัย ก๊กผล. ๒๕๔๗. “ผลประโยชน์ทับซ้อนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, วารสารสถาบันพระปกเกล้า ปีที่ ๒ เล่มที่ ๑ หน้า ๗๑ - ๙๐.
๘. Kokpol, Orathai. ๑๙๙๖. “Thailand” In Patricia McCarney. *The Changing Nature of Local Government*. Centre for Urban and Community Studies, Univ. of Toronto.
๙. Kokpol, Orathai. ๑๙๙๘. *Urban Governance and the Environment : Solid-Waste Management in Two Municipalities*. Unpublished Dissertation. Department of Political Science, Univ. of Toronto.
๑๐. Kokpol, Orathai. ๒๐๐๒. “Electoral Politics in Thailand”. In Aurel Croissant, Gabriele Bruns & Marel John (editor) *Electoral Politics in Southeast & East Asia*. Fridrich Ebert Siftung, Singapore.

เอกสารอ้างอิง

http://www.polsci.tu.ac.th/teacher/t_orathai.htm

เรียบเรียงโดย ปรียวรรณ สุวรรณสุนัย

LIIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ปิดท้ายวิจัย

ปิดท้ายวิจัยฉบับประจำเดือนเมษายน ๒๕๕๐ นี้ นำเสนอปัญหาเกี่ยวกับ การอ่านหนังสือใน หมู่เด็กและเยาวชนไทยที่มีจำนวนลดน้อยลง สาเหตุเกิดจากการเข้ามาแทนที่ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ตั้งแต่สื่อพื้นฐานอย่างวิทยุ โทรทัศน์ หรือล่าสุด อย่างอินเทอร์เน็ตและเกมออนไลน์ ที่ได้รับความสนใจจาก เด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก สภาพปัญหาดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเด็ก เริ่มตั้งแต่มีผลต่อ พัฒนาการของเด็ก โดยเฉพาะในระดับอายุ ๒ - ๖ ขวบ ซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบว่า การเปิดรับสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ที่มากจนเกินไป จะส่งผลทำให้มีพัฒนาการของสมองที่ด้อยกว่าการอ่านหนังสือ เพราะ เด็ก ๆ จะไม่มีการพัฒนาทักษะของกระบวนการคิด จินตนาการ การวิเคราะห์ มีแต่การรับเพียงด้านเดียว ไม่มีความกระตือรือร้น และเปิดรับเรื่องที่รุนแรงได้ง่ายกว่าเด็กที่อ่านหนังสือ การรับสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาก เกินไปก็จะส่งผลต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวอันเกิดจากการทำกิจกรรมร่วมกันที่ลดลง เพื่อแก้ไขปัญหา เหล่านี้ ทำให้หน่วยงาน ๒๖ องค์กร รวมทั้งสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วม กันรณรงค์การอ่านหนังสือในหมู่เด็กและเยาวชนอย่างจริงจังมากขึ้น เพื่อป้องกันปัญหาที่จะทวีความรุนแรง มากขึ้น นอกจากนี้ยังได้มีการระดมสมองกำหนดกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือและเพื่อ สร้างเกราะป้องกันปัญหาดังกล่าวไม่ให้ลุกลามต่อไป และที่สำคัญเพื่อให้เด็กและเยาวชนหันมาอ่านหนังสือ กันมากขึ้น ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ ๔ ประการ คือ

๑. การกระจายหนังสือเข้าสู่เด็กและเยาวชนให้มากที่สุด เช่น การส่งเสริมให้มีห้องสมุดให้ มากที่สุด กระจายในทุกพื้นที่ ตั้งแต่ระดับตำบล โดยการประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น อนามัยตำบล เพื่อให้เด็กได้อยู่ในสภาพแวดล้อมของหนังสือ หรือประสานกับโรงงานอุตสาหกรรมให้มีห้องสมุดในกรณีที่ พ่อแม่ผู้ปกครองต้องทำงาน และที่สำคัญคือการให้ความรู้กับพ่อแม่ผู้ปกครองให้เข้าใจถึงความสำคัญของ หนังสือ ฝึกทักษะให้กับพ่อแม่ในการร่วมอ่านหนังสือกับลูก ๆ หรืออ่านให้ลูกฟัง หรืออย่างการจัด บรรยากาศของห้องสมุดให้มีความน่าสนใจ ดึงดูดเด็ก ๆ แม้กระทั่งการอบรมบรรณารักษ์ให้เข้าถึงเด็ก ๆ ได้ง่ายมากขึ้น

๒. สนับสนุนให้เกิดการจัดทำหนังสือราคาถูก สำหรับเด็ก และจัดให้มีกระบวนการส่งเสริม สนับสนุนการเผยแพร่ได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญคือการกระตุ้นภาครัฐเกี่ยวกับมาตรการเรื่องภาษี ของหนังสือเพื่อเด็กให้มีราคาถูกลง

๓. การสร้างกระแสในการส่งเสริมการอ่าน ผ่านการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ การเดินสาย ไปตามพื้นที่เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องของการอ่านหนังสือทั้งกับเด็กและผู้ปกครอง หรืออย่างการจัดงาน ระดับชาติอย่างสัปดาห์หนังสือแห่งชาติฯ

๔. การกระตุ้นการร่วมมือร่วมใจกันกำจัดสื่อที่ไม่ดี หรือหนังสือที่ไม่ดีออกไปจากห้องหรือชั้น หนังสือ เพื่อที่เด็ก ๆ จะได้มีหนังสือที่ดี ตลอดจนการนำหลักการจัดกลุ่มอายุของผู้อ่านหนังสือแต่ละ ประเภทซึ่งเป็นโครงการในอนาคตที่ต้องสานต่อให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

กองบรรณาธิการ

พิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<http://www.parliament.go.th>

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand